

en «døråpner» til faglitterære tekster av lokalhistorisk og mer akademisk karakter.

Konklusjon: For meg er dette en god bok ... den er velredigert og godt skrevet, troverdig og inkluderende. Kanskje er åpningsscenen – første kapittel – litt malplassert? Hvorfor ikke starte fortellingen i heimbygda til Hans (mennesker

og miljø = hovedkonteksten) og heller bringe inn Skibotn som enten et tilbakeskuende innklipp eller som et høydepunkt og viktig referanse i den ellers kronologiske beretningen? Skjønt, utover denne for meg litt malplasserte åpningen, en fengende bok som gir visse assosiasjoner til Idar Kristiansens forfatterskap. Gratulerer!

«Til sydpolen ingen bragd»

Bokomtale

Av Leif-Harry Hansen

«TIL SYDPOLEN INGEN BRAGD» av Marit Figenschou, heltskytt forlag 2011, ISBN 978-82-303-1784-6

Marit Figenschou er født og oppvokst i Kjosens i Lyngen, men så å si hele sitt voksne liv har hun tilbrakt i mer urbane strøk av landet, primært i Oslo der hun fortsatt bor.

Som forfatter med identitet relatert til våre egner, finner jeg det riktig å anmelde hennes bok «Til Sydpolen ... ingen bragd» i Årboka for Nord-Troms. Dette valget legitimeres dessuten av forfatterens direkte og indirekte beretning om mennesker, natur og miljø i hennes barndoms

egner. Forfatterskapet fortjener dessuten oppmerksomhet siden boka er godt skrevet, velredigert, interessant og spennende.

Hva handler den om? Jeg tillater meg å sitere utdrag av «vaskeseddelen», orienteringen fra forlaget på bokas bakside:

«Etter at Marit Figenschou fikk kreft i 1998, endret livet seg. Ikke bare diagnosene sto i kø: leddgikt, osteoporose og artrose. Etter at dørene på sykehuset var lukket, ventet uførheten. Sorg, skam, depresjon, tap og mindreverd preget henne og selve grunnmuren i livet holdt på å rase ut. Gjennom jungiansk analyse startet arbeidet med å bygge nytt fundament, et nytt ståsted. Hun måtte ta ansvar for sine egne reaksjoner på det å være syk – finne mening i det meningsløse.

Marit begynte å sette seg mål hun ikke var sikker på å nå. Høye mål: Aconcagua i Sør – Amerika på 6962 moh.,

Marit Løngland Fjersethou er født 1954 og oppvokst i Lyngen i Troms. Hun gikk på Gymnasikkhøyskolen i Danmark før hun utdannet seg til lærerskolelærer og tok grunnfag i lærerskolepedagogikk. Hun har også hovedfag i statsvitenskap.

Av yrkeserfaring kan hennes kvalifikasjoner i Stordbrand, personal- og utvalgsarbeid i Scandinavian Service Partner (tidl. SAS Service Partner) og prosjektarbeid i Norge 2000 med ansvar for den nasjonale kampen av tuberkulosekrisen. Hun jobber i dag i Cappelen Damm.

Marit Fjersethou har utøvet i klatring i DNT Oslo og Omegn i to perioder og er i dag medlem av Rådet i samme forening.

Kilimanjaro i Afrika på 5895 moh., Elbrus i Kaukasus på 5642 moh., Denali i Alaska på 6194 moh., Mount Vinson i Antarktisk og mange flere. Marit nådde dem alle, og turene fikk betydning utover det å komme seg opp på de villeste, bratteste, høyeste og kaldeste toppene og oppleve den fantastiske utsikten. Gjennom Seven Summits og en pol følger vi Marits indre reise mot erkjennelsen av hvor viktig det er å stå støtt.

Hjemme i Lyngen der hun vokste opp, rager Store Kjøstind. Som barn

hørte hun om farens strabasøse tur til toppen der han kunne skue ut over hele verden ...

Boka starter med barndomstiden i Kjosene ... et tydelig anslag rettet mot mektig natur med drømmen om magiske topturer som åpner for vyer både rent fysisk og mentalt ... «undre meg på hva jeg får å se over de høye fjella?» (Bjørnson). «Fra de høye tinder og skar til skyggenes dal» kan stå som overskrift på Marits liv fram til kreftdiagnosen ... fra å være en vellykket kar-

rieredame innenfor norsk næringsliv, sterk og talentfull med legio muligheter, blir hun nærmest slått i svime av en brutal diagnose som proklamerer en unntakstilstand i et aktivt og kreativt liv. Hva nå ... hvordan opprettholde god livskvalitet med sviktende helse? Det er dette spørsmålet som etter min mening er den basale problemstillingen i denne beretningen som i direkte form så å si ensidig handler om krevende fysisk aktivitet med ekstreme topturer som indre drivkraft.

Med bakgrunn i hennes komplekse diagnose, må man i akademisk forstand betegne henne som en sterkt funksjonshemmet person som har ambisjoner om noe tilsynelatende uoppnåelig selv for fullt førlige mennesker. Så er det dette med evnen og viljen ... med motivasjonen og det å gi livet mening, - realisere uførløste drømmer. Boka åpner med raffinerte minner fra gode oppvekstår med alpine fjell og vakker natur som livsramme og med foreldre som var nære med trygghet, kunnskaper og motivasjon. Farens beretning om bestigning av Store Kjøstind og den formidable utsikten «helt til Sydpolen» fikk rotfeste og fulgte Marit i korte tilbakeskuende glimt på alle disse ekstreme topturene. Han var med henne når hun slet i steile passasjer og han var hos henne på toppene der man «kunne se til Sydpolen» ... og dramaturgisk kløktig avsluttes boka med et kapittel som er dedikert begynnelsen, Store Kjøstind og Lyngsalpene.

En bok som innholdsmessig egentlig handler om det samme fra perm til perm, kan synes å være enstonig ... kjedelig, men ikke denne boka. For det første kjenner vi (les: «vaskeseddelen») forfatterens bakgrunn og det tilsynelatende umulige som ligger i ambisjonene og for det andre skriver hun lett og ledig med stor innlevelse i en refererende form som spiller vegg med dypere refleksjoner der tankene flyter i tid og rom. Dette er en krevende form for skriving, men Marit mestrer det både fordi hun kan

skrive og fordi hun åpenbart er så nær seg selv og det hun holder på med ... hun er ærlig og direkte i sin kommunikasjon med seg selv i en setting der legeme og sjel virkelig utfordrer hverandre under ekstreme forhold.

Man kan lett spørre seg om det kan bli en dynamisk bok av å bestige et sett høye fjell rundt i verden ... en serie repriser? Det kan det så åpenbart, for hvert fjell har sin identitet med et sett utfordringer som må mestres for å komme til topps. Når utfordreren dessuten er sterkt fysisk redusert, representerer hver ekspedisjon noe spesifikt, men siden forfatteren åpner sine innerste rom og reflekterer over erfaringer og drømmer, eksponeres øyeblikket – den harde virkelighet – desto sterkere! Livet er jo en terskeltilværelse der vi hele tiden befinner oss mellom fortid og framtid ... utfordringen er å gi tiden på terskelen innhold. Det er nettopp det Marit gjør med sin ekstreme livsførsel i rom hun elsker og kjenner seg levende siden denne virkeligheten gjør at hun må være til stede med hele seg for å mestre utfordringene ... våge å være redd og fortvilet ... være løssluppet glad og begeistret, være selvstendig sterk og modig i det ene øyeblikket og skrekkslagen utslått i det neste. I en slik virkelighet blir kanskje sykdomsdiagnoser ganske så sekundære. Det var vel egentlig det som var hensikten med det denne boka omhandler.

«Hadde jeg ikke fått kreft, ville jeg ikke kommet hit» sier forfatteren til seg selv på toppen av Aconcagua (6962 moh.) . Boka er en dokumentasjon på at det meste

er mulig hvis man har vilje nok og evne til å realisere ekstreme mål. Rent umiddelbart kan det synes som om vi har å gjøre med en hyperaktiv middelaldrende dame som klamrer seg til ungdommen, men ganske raskt ser man en sterk, ærlig og målbevisst kvinne som med stor basal trygghet deler sine tanker og erfaringer til beste for andre i lignende livssituasjon. Boka er en sterkt personlig beretning ... den er i perioder så intim at den så å si uten filter beveger seg inn i den private sfæren, men vi blir ikke beklemt av den grunn, for dette er ekte vare og intimiteten synes nødvendig når vi skal være med på en parallell reise i forfatterens ytre og indre landskap.

«Din største utfordring er å gå sakte!» (side 203) kan stå som mantra for intensjonene med denne boka ... leve aktivt med stor innlevelse, men alltid avpasse farta etter forholdene. Siste kapittel – «Turens endelige mål» – runder av beretningen på en elegant måte og vi er tilbake der det begynte da livet var nærmest i en oppvarmingsfase og toppene var en drøm. Sammenholdt med åpningskapitlet representerer avslutningen det andre ytterpunktet på en reise der drømmer er realisert ved å leve dem. Boka er på 215 sider organisert over 8 kapitler ispedd meget representative og gode bilder som konkretiserer bokas ytre innhold. Sterke undertekster og forfatterens indre landskap (tanker) eksponeres gjennom et ledig og velreflektert språk, så i skjønnlitterære termer kan vi si at denne boka både er handlings- og språkdrivende, og den gis herved de beste anbefalinger.